

Szerkesztő: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Előfizetési díj: egész évre
helyben 6 korona.

Előfizetési díj: egész évre
vidéken 7 korona.

Egyes szám ára 12 fillér

DÉLVIDÉK

Kiadó-hivatal: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Hirdetési díj per soronként
12 fillér. Nyitásterben egy
sor 20 fillér.

Hirdetések elfogadtnak
minden hirdetési irodában.

Előbb: „DELVIDEKI NEMZETOR“

A „VERSECZI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

A városi-, megyei- és állami tisztviselők nyomorusága.

Nyílt levél a Minisztertanácshoz!

Egy álló esztendeje hogy folyik a háború s napról-napra több lesz azon családoknak a száma, amelyeknek a haza védelmében egy, két, sőt több tagja is hősi halált halt, vagy súlyos sebesülést szenvedett — s ezek között a családok között kiválóan nagy számban szerepelnek a köztisztviselők családjai.

Alig látunk városi-, megyei- és állami tisztviselői családot, ahol vagy a férj, vagy a gyerekek közül az idősebbek ne volna megismerve, hogy a köztisztviselő apa s egy-két fia is katonáskodik, szóval kivézi részét a köztisztviselői kar eléggé és teljesen a haza fegyveres védelméből.

Hány és hány köztisztviselői család kenyérkereső feje marad a harctéren, hány lesz egész életére nyomorék s mily óriási számú ily család szemefénye, az akire a család az egész megtakarított pénzét költötte, hogy tanulmányait végezhesse — a kedves fiú, hunyta le szeméit örökre a osz tártéren, hanyan sínylőnek orosz fogságban — hiszen a köztisztviselők és fiaik többnyire mint tiszték, hadapródok, vagy egyéves önkéntesek kerültek a harctéren s tudjuk jól, hogy nálunk a harctéren ezek, derék aktív tisztjeink mellett, igazi hős vezetők — nem úgy mint a muszkáknál s csapatjával együtt él, vagy esik el s jut fogságba a magyar tartalékos tiszt, zászlós és egyéves önkéntes.

Azok a kör tisztviselők pedig, akik már meglelt koruk, avagy hivatalban való nélkülözhetetlenségük, avagy pedig katonai szolgálatra való alkalmatlanságuk miatt itthon maradtak, azok a bevonult tisztviselői társaik munkáját is végzik, néhol alig maradt itthon a harmada s negyede a hivatalos személyzetnek s a munkát azért elvégzik az itthon maradtakkal kitartással becsülettel s panasz nélkül s ma sincs egy hivatalban sem nagyobb hátralék, mint volt egy évvel ezelőtt, mikor a haza fegyveres szolgáltatta a fegyverképes és fegyverköteles köztisztviselőket.

Kivették és kivézik tehát részüket a haza védelméből teljesen az itthonmaradt köztisztviselők is, hiszen az ő terében, sokszor emberfölötti, a köz érdekét szolgáló munkájuk nélkül a harctéri hősök munkája s önfeláldozása is megbénulna, esetleg hiábavalóvá válna — rendes közigazgatás nélkül lehetetlenség a katonaságot ellátni mindazzal amire szüksége van s oda szállítani a katonaságot, ahol a hadvezetőségnek éppen szüksége van rá.

Éppen most a háboruban tűnik ki a jó közigazgatás végtelen fontossága, látjuk, hogy ebben is vezet derek szövetségestársunk a német — de hogy azért a magyar közigazgatás is jó kezekben van, kitént abból, hogy alig itt-ott volt valami csekély kis baj az egész háború alatt, ment minden mint a karikacs-pas.

A katonai behívások, a visszamaradtak segélyezése, a bevonult katonaság elszállásolása, a szükséges ideiglenes építkezések, amik ezzel s a sebesültek elhelyezésével járt, a katonaság és a lakosság élelmészeti kérdésének megoldása, a vas-

utak, közutak s hidak fokozottabb mértékbeni fenntartása s jó karba helyezése hadi szempontból, a közsend és közbiztonság fenntartása mind-mind óriási, sokszor egészen új munkát rótt a köztisztviselői kar minden egyes itthon maradt tagjára, minden egyes köztisztviselő két-három ember munkáját végzi a háború óta állandóan, pihe-nés nélkül — mert most nem megy senki szabadságra másként, ha csak teljesen ki nem dől az örökös túlfeszített munkától.

Mindezt teljes odaadással, hazafiúi áldozatkészséggel, önfeláldozással végzi Magyarország egész köztisztviselői kara — mert tudja, hogy csakis így győzhetjük le minden téren ellenségeinket.

Hogy azonban a köztisztviselői kar ezen munkáját továbbra is úgy végezhesse mind eddig, meg kell menteni őt az országnak attól a nyomoruságtól, a melyben beleesett az egész köztisztviselői kar a háború okozta óriási drágaság által.

A háború előtt néhány évvel rendezte az állam az összes köztisztviselőknél a fizetését és pedig lehet mondani közmegelekedésre, a gazdasági viszonyoknak, a közdrágaságnak megfelelően.

Kiegészítette az állam a megyei s városi tisztviselők fizetését az állandó állami segély adásával s épügy fizetési és rangosztályba sorozta őket, biztosította bizonyos mértékben az előhaladásukat ép úgy mint az állami tisztviselőknél s alkalmaztnál tette.

Nem is panaszkodott senki, legföljebb a városi tisztviselőknél volt még itt-ott panaszuk avégett, hogy nyugdíjazási ügyük a törvény egyenes parancsoló intézkedései dacára sem nyertek mindeddig teljes meg-

A szűr.

Irt: Lőrincz György

— Be régen is volt! — sohajtja a azép Nemeskovács Klári szomorúan elmélázva és az ablak mellett megringatja a tekenőt, amiben a háromhetes kis szőszke fia szendereg. Mintha bölcső volna — Be régen is volt!

Régen, nagyon régen, Egy kerek esztendővel ezelőtt. Vagy még régebben: a háború előtt. Azóta, mikor tavaly farsangon Varga István bekötötte a Nemeskovács Klári fejét, ime, hogy megváltozott a világ! Varga Istvánt mindjárt a nyáron elvitték, majdhogynem a lakodalomból. Abba a másik lakodalomba, ahol a halál a vőlegény. Ahol mindenki annak a táncát járja. Bokréta volt a Varga István szürke katonasapkája mellett akkor is. És a nemzeti színű zászlót lobogtatva a bajtársai előtt, a száján akkor is a kedves nótája csenget: Cifra szűröm szögve van akasztva...

— Be régen is volt!

Klárka azon veszi magát észre, hogy maga is azt a nótát dudolgatja s arra a kis jóság fölőbred a tekenőben. Az anya mindjárt meg is csókolgatja pufok arcocskáját.

Ez az én esókom! Cupp ez meg az apádó! Cupp, Cupp... Tudja-e már vajjon, hogy a világon vagy gyöngye kis rozsmaringom?

Talán tudja, talán nem. A tiszteletes ugyan megírta neki még akkor mindjárt, amikor a golya erefelé kelepelt. Hogy hát a kisebbik Varga István megérkezett. Hát már most eggyel több, akit a nagyobbik védelmez. Azzal, aki majd valamikor épügy törő a harmócai ugart, mint a többi Varga István, harmatos hajnalon, pacsirtaszó mellett.

De hát ki tudja, megkapta-e, vagy mikor kapja meg Varga István azt a levelet! A tábori posta csigalábon jár, s hol rátalál Varga Istvánra hol, nem. Ami levelet feleletül küldött abban egy szó sincs arról, hogy megkapta volna. Csak váltig dicsekszik, Mar káplárrá tették a vitézségért, mert úgy aprítja a muszkát, mint a répát. Csak az az egy a baja, hogy kutya kemény hideg van arra felé. Még a bor is megfagy a kulaesban. (Jó, hogy ritkán van benne.) Hát arra kéri Klárkát, hogy küldje utána a fehér szűrét. Ha az ott lesz vele, ha majd behajuk, úgy érzi majd, mintha csak otthon volna. Mintha a Klárka gömbölyű vállát is betakar-gatná vele, az ágyuzengéses téli éjszakában. Épügy, mint valaha, otthon, Harmóczán, a holdvilágos, szelid tavaszi estéken. Vőlegény korában.

Az a fehér szűr! Azt a fias Török maga varrta Kicifrázva szépen, rózsával, tulipánnal.

A fias Török, a híres szűrszabó, akit azért hívtak úgy, mert éppen hat fia volt. Az is ott van mind a hat, ahol Varga István. De ez nem tartozik a dologra.

A fehér szűr nyomban el is indult, hogy megkeresse Varg Istvánt. Ujjába, zsebébe, sok mindenféle harmóczai üdvösség bevarródott. Ne mondhasa Varga István, hogy sajnálnak tőle bár akármit is. Arra megint nem irt Varga István semmit se. Valamelyik bajtársa, aki sebesülten hazaérkezett, beszélt róla sokat Klárkának. Hogy olyan vitéz nincs több a csapatba. Még egyszer csak obester lesz belőle, meglássák. Hogy micsoda retenthetetlen egy vitéz az! Hogy lelkesíti bajtársait. Föl, föl, vitézek! Rajta magyar, rajta! A muszkák már szinte ismerik is. A szava hallatára úgy menekülnek előle, mint a kész veszedelemtől. Vagy az égnek nyujto-gatják a fagyos tenyerüket: kegyelem, vitéz magyar káplár! A képes újságban meg még külömb dotgokat is irtak Varga Istvánról. Sőt le is pingálták, hogy miképpen teszik meg őrmesterré, diadalmas tüközet után nyomban ott, a csapatéren. Meg hogy egyszerre két érdemkeresztet is tűznek a mellére, ezüstből, aranyból. Az egyiket a német császár, a másikat a magyar király küldte Varga István őrmesterének, hogy a hatodik batalión majd bele vakul, amint nézi.

oldást — de azért ami múlik, el nem marad itt sem.

A háboru azonban teljesen felforgatta az eddigi gazdasági és közéleti viszonyokat s annyira megdrágított mindent, hogy a köztisztviselői család, amelyik a háboru előtt tisztességesen kijött s megélt a férj fizetéséből, tudta valahogy nagy szerényen neveltetni a gyermekeit, esetleg tudott néhány koronát félrerakni azok számára s előre nem látott betegségek s bajok gyógyításaira s az évi szabadságidejére — ma a háboru okozta drágaság miatt nemcsak nélkülözést szenved minden egyes köztisztviselő — de a legtöbbször határozottan nyomorog.

A kenyér, liszt, hús ára két, sőt háromszor oly drága lett a háboru alatt, mint volt a háboru előtt s természetesen a többi iparos és kereskedő is hasonló mértékben emelte fel az összes árut.

A földmives, iparos és kereskedő osztály — (kivéve az építő iparosokat, mely ipar ugyszólván megszűnt a háboru alatt) — mind vagyont szerzett, meggazdagodott a háboru alatt, mert hiszen a nyerstermények, különösen az élelmi szerek oly árban keltek és kelnek el még hivatalos ár-megállapításnál is, hogy a háboru előtti áraknak legalább is kétszeresét kapja az eladó.

Az iparosmunka ára szintén megdrágult, az iparosmunkás két-háromszor annyit keres, a munkáskéz hiánya s az óriási nagy szükséglet folytán, mint a háboru előtt. Kereskedő, kereszmáros, pék, hentes, mészáros, fűszeres mind csak félvállról beszél az egész világgal s aki közülök a háboru alatt nem gazdagodott meg, az — eh! ilyen nincs is, erről kár beszélni!

A takarékpénztárak — dacára a kétszeres hadikölcsönnek — tele vannak pénzzel, sőt több van bennük a hadikölcsönre kivett összegek dacára, mint a háboru előtt volt, a földmives, iparos s kereskedői osztály szinte ontja a takarékpénztárakba a háboru alatt szerzett pénzt s maguk a kereskedők, kereszmárosok mondják, hogy a földmives és iparososztály soha oly jól nem élt, annyi s oly drága ruhát és ékszert nem vásárolt, mint a háboru alatt.

A magántisztviselők valahogyan elbirták ezt a háboru okozta óriási drágaságot

— mert a bankok, cégek, testületek, gyárak belátták azt, hogy tisztviselők s alkalmazottjaik a régi háboru előtti fizetésekiből nem élhetnek meg s kellő drágasági pótlékot adtak mindjárt a drágulás kezdetkor tisztviselőiknek s alkalmazottjaiknak, hogy megmentsék őket a nyomortól s az adósságinálástól.

Szóval anyagiakban a háboru nemcsak nem volt rossz hatással egész hazánkban a lakosság majd minden rétegére nézve — sőt ellenkezőleg megtollasodtak, vagyont szereztek — kivéve a köztisztviselőket, kiket az egy év óta tartó s folytonosan fokozódó háboru okozta drágaság már egészen fönkreterett, megfosztotta őket keservesen félrerakott kis tőkájuktól, elköltötte velük öröklött, vagy házasságuk révén kapott kis vagyonkájuk nagy részét s esetleg oly a dóságokba másztak már eddig is ben a nagy drágaság miatt, hogy sohasem fognak abból kievickélni.

Abból a fizetésből amit a háboru előtt élvezett az a városi-, megyei- és állami tisztviselő s alkalmazott, a mai rettenetes drágaság mellett nem lehet megélni a szükségét és nyomorúságot szenved ma minden köztisztviselő s alkalmazott, akinek nincs még valami magánvagyon a akinek már kifogyt a hitele — legyen az miniszteri tanácsos, bármiféle főtisztviselő, tisztviselő, közönséges írnok, díjnok vagy szolga.

S nincs senki, aki még csak gondolna is arra, hogy ezen anyagilag veszendőbe kerülő osztályon, melyen az egész ország közigazgatásának terhe nyugszik, segíteni kellene és pedig gyorsan, mielőtt összeroppanik az anyagi gondok terhe alatt az egész köztisztviselői kar, mert azoknak anyagi romlása magával fogja hozni az egész ország közigazgatásának a romlását is s akkor még ha megnyerjük is óriási áldozatok árán az ellenségeinkkel viselt véres háborut, veszített ügye lesz hazánkban a megromlott közigazgatása miatt, amit aztán nagyon nehéz lesz megint rendbehozni. Anyagi gondok, örökös nyomorúság közt nem lehet jó közigazgatást csinálni — éhes katonával nem lehet háborut nyerni!

Az egyes köztisztviselői szervezetek most, a háboru okozta óriási elfoglaltsága miatt az itthon marad köztisztviselőknek, — nem gyülekezhetik, nem ülhet össze

kongresszusokra s így ily módon nem adhatja tudtára a kormánynak s az egész országnak, hogy micsoda nyomorúságos helyzetbe jutott a fix fizetéssel bíró egész köztisztviselői kar a háboru okozta óriási drágaság miatt.

Itt-ott egyes városokban, megyékben felüti a fejét valami kis holmi drágasági pótlékról — de általános mozgalom nincs, mert nem lehet azt most csinálni.

Ha azonban összejön valahol egymással néhány városi-, megyei- s állami tisztviselő, mind arról panaszkodik, hogy ő már tovább nem bírja, elköltötte már minden megtakarított vagy családi vagyonát, kimerült már a hitele, nem tudja honnét vegyen pénzt az iskolába járó gyermekei ruházata s élelmezésére, nem tudja hogyan küldjön pénzt az egyéves önkéntes fiának, aki ebben a nagy drágaságban nem győzi magát étellel a katonaságnál, mert amit a katonaságtól kap pénzbeli értéket a menáziért — az még reggellire is kevés — szóval tele vannak a köztisztviselők egymás között panasszal s kétségbeesve néznek a szomorú jövő elé.

Tudjuk, hogy nagy terhek róna az államra, hogy az összes köztisztviselők ezen nyomorúságos helyzetén segítsen, de segíteni muszáj, mert nem segíthet rajtuk más, mint csak az állam, s az állam nem nézheti nyugodtan azt: miként roppan össze a anyagi gondok elviselhetetlen súlya alatt az egész magyar köztisztviselői kar s vele a után a magyar közigazgatás is!

Az állami évi két milliárdos költségvetésnek mintegy ötödrészt teszi ki az összes állami, megyei- és városi köztisztviselők és alkalmazottak fizetése, ebben benne vannak a vasútsók, postások s mindenféle állami üzemek köztisztviselői is.

Tekintélyes számú milliókat tenne ki tehát koronákban csak egy hús-harminc százalékos háborus drágasági pótlék is — és pedig visszamenőleg az egész háboru idejére, ami pedig csak kevés kárpótlás volna a jelenlegi drágasághoz képest, de hiszen ezzel az összeggel segítve lenne az egész ország köztisztviselőin s magán a fenyegetett közigazgatáson is — s még sem kerülne ez annyiba sem, mint néhány napi háboru okozta katonai költség.

Hát ha még azt nézné, hogy ragyog a Varga Istvánné szeme a büszke boldogságtól! Mikor reggeli, estéli tűrőstéskor, polyálgatás, sőt még szoptatás közben is arról mesél a kis fiának. S a csöpség fölmosolyog rá, mintha csak értené. És a ceamcsogó kis szájával még felelne is, a maga mennyországbeli nyelven: bu... bá... Ha Varga István látná!

Hát hiszen látja Valahonnan odafentről valamelyik csilagról, ahová a lelke szállott, mikor az öreg Kárpátok között az a bitang muszka golyó szíven találta. Ezt a falu pennája bön-gészte ki a katonaságtól. Aztán nagy hosszas kerülgetéssel, kiméletesen válogatva a szót, mondta el Klárikának is. Csakhogy még elmondani is könnyebb volt azt, amit elhinni. Varga Istvánné csak csóváltgata a fejét.

— Nem lehet az, jegyző uram. Más Varga István az, nem az én uram.

— Bárcsak úgy volna. De ez az irás a katonáktól érkezett.

A Klárka szép arca haragosra gyult.

— Akkor hazudik az az irás!

— Ejnye, Vargané, lelkem! — fedeztette szeliden a jegyző. — A katonaság sohasé hazudik. És utóvégre ha mégse hiszi, kérdezze meg Bodollay őrnagyot. A méltóságos ur éppen itthon van. Hazajött lovat venni. Ha ugyan van még ló szép Magyarországon. Mert három pa-

ripát lőttek ki alóla, épp ugyanabban az útköz-
zetben.

Varga Istvánné sietett is tüstént a Bodollaykastélyban.

— Ugy-e, ugy-e nem igaz? Méltóságos uram — köszöntött be. — Ugy-e nem igaz?

Az őrnagy meg sem ismerte.

— Mi nem igaz, jó asszony?

— Hogy az én uram... Varga István... hogy az őrmester...

Bodollay őrnagy, császári és királyi kamarás már akkor maga is a szeme körül járt a zsebkendőjével. Tőprengve nézet ki az ablakon. Nagyon nyelt. Az asszonyhoz fordult.

— Az ezredem legvittebb katonája volt. Dicsőségesen halt meg. A becsület mézején a haza védelmében.

Varga Istvánné kétségbeesetten zokogott.

— Hát igaz volna, mégis? Hogy engedhetne a jó Isten!

Szebb halált sohase érhetett volna — Folytatta az őrnagy. — És szebb temetést se. Magam temettetem el. Olyan katonai pompával, amilyen csak a tábornokokat illeti. Mindnyájan ott állottunk hős bajtársunk sírjánál. Az ezred sortüzet adott... Nyugodjék meg, lelkem, Vargané!...

Az asszony, szepegett.

— Nem, nem. Ebben nem lehet megnyu-

godni, méltóságos uram. Nem. Soha! És aztán — az a szür — az a virágos, fehér szür —

Bodollay őrnagy olyan mozdulatot tett, mintha valami neki is éppen csak most jutott volna az eszébe.

— Ja, igen. Az a szür, Vargané. Szegény fiu! Estéknél, pihenés közben, mindig azt vette magára. Százszor is elmondta, hogy ha elesik, abba temessék el. Mert a feleségét valamikor, vőlegény korában abba takargatta. Aztán el is dalolta a nótáját: Igy is ugy is, ott annak a helye; Még ma éjjel betakarlak vele — Majd róla álmodik benne, odalenn. Hát abba is temették el. A két érdemkeresztjével amit fölvarrtunk a virágos fehér szűrre. Hát csak nyugodjék meg, lelkem, Vargané —

Klárka megtörölgette a szemét.

— Hát mégis... — szepegte. — Hát mégis csak megkapta. A szürt. Azt a szürt. —

Lehorgasztotta szép, szomorú fejét. És az urát látta, Varga Istvánt. Nyalkára pödört kis, fekete bajuszával. Vőlegénybokrétás katonasapkában. S a fias Törek hófehér szűrében, amin két érdemkereszt ragyog. Egy ezüst, meg egy arany. Az egyiket a német császár küldte, és a másikat a magyar király küldte...

És Varga Istvánné megnyugodott.

Ennyit pedig legalább is megér a jó magyar közigazgatás, mely a háboru alatt teljesen megállta a helyét s megér azoknak a magyar városi-, megyei- és állami köztisztviselőknek anyagiaktól gondtalan élete is, akik esirálják azt a közigazgatást, mely segítségére volt a harcavonultaknak az ellenségünk fölötti diadalok kiküzdésében.

Az egész háboru okozta drágasági pótlékot pedig fel kell venni a háborus kiadások terhére, hiszen odatartozik, nem lesz, nem lehet kifogása ellene egy léleknek sem — sem a parlamenten belül, sem azon kívül.

Az egész ország összes városi-, megyei és állami tisztviselői karának, tehát körülbelül százezer magyar családnak elfojtott, néma szinte szőgyenkező kívánságát tolmácsolom ebben a »Nyilt Levélben«, mikor azzal az egész Miniszteri Tanácshoz s az egész országhoz fordulok azon kéréssel, segítsen gyorsan, azonnal a magyar köztisztviselők anyagi nyomorúságán, melyet a háboru okozta óriási drágaság okozott — mert különben elveszünk, belepusztulunk valamennyien.

Szalay Lajos

versezi főmérnök
a »Városi Mérnökök Országos Szövetségének«
ügyvezető elnöke.

NAPIHIREK

Visshang.

*Jó Petőfi, au most felébrednél
S oda néznél Olaszország felé,
Dalolnál-e róla mint egykoron,
Mikor lelked „vagyát” ott meglelé?
Tudod, a „narancstermő délfélék”
Vérrózsák helyét most mit termenek?
Gyalázat! a „dicső katonák”,
„Szabadsághősök” most gazemberek.*

*Te térdre hullva így imádkozál:
»Segítsd őket szabadság Istene!
A te dicső, szent ka'ouaid ök”
A kik előtt jár Brutus szelleme.
A büszke föld, ahonnan elfutott
Tarquin és „halva hullt Caesar”,
Ott most Brutus arca szeggyentől ég
S hol lelkesített, ott most sirva jár.*

*„Brutus alszol?” nem kérdi senki ott,
Caesar tombolhat újra kedvre.
A vérpadra mutat, úgy kérdezi
A katonáktól „meghajoltok-e?”
Te azt hívéd, szabadság földje az,
Amely felé „reményid szállanak”;
De most a kéklő „derülő ég alól”,
Elköltöznek a „Vándormadarak”. —*

*A te lelked arról ábrándozott,
Hogy ott kipusztul majd a szarnokság;
Megint „viruló lesz a föld színe”...
Igen, virul ott sok mérgevirág!*

Kitüntetés a holt vitéznek. Még midőn a muszkát verve hazánk határától üzték hős katonáink Galiciában a nagy offenziva elején jött a hírből, hogy Lenner Jenő százados mint hős hunyt el a harctéren. Akicsak ösmerte, sajnálkozott fölötte, mert derék katona volt ő. Vitézségét a legfőbb hadur feleséges királyunk is elismerte, amikor a III. katonai érdemkeresztet adományozta neki. Ez a királyi elismerés azonban már nem találta életben.

Hirtelen halál. Tegnap a délelőtti órákban Reichl Mihály alibunári malomtulajdonos a Verseczi Takarékpénztárban járt, ahol rosszul lett s mielőtt még orvosi segítség jött meghalt.

A csemegecsőlő, must és üres hordók vasuti szállítása. Minthogy az idén sem Olaszországból, sem Franciaországból Ausztriába és Németországba gyümölcsöt, főleg csemegecsőlőt behozni nem lehet, a magyar szőlőtermelőknek és kereskedőknek egyaránt nagy érdeke, hogy az idén igen jól termő magyar csemegecsőlő minél szélesebb körben kerüljön piacra. Ezért báró Harkányi János kereskedelemügyi miniszter ur utasította az államvasutak igazgatóságát, hogy a gyümölcs s így különösen a csemegecsőlő szállítása érdekében minden lehető intézkedést tegyen meg. Az iránt is rendelkezett a miniszter ur, hogy a must és az üres hordók vasuti szállításának lebonyolítása lehetőleg gyorsan és akadály nélkül menjen végbe. Egyben figyelmébe ajánlja a kereskedelemügyi miniszter ur a szőlősgazdáknak a gyümölcs gondos és megfelelő csomagolását, ami a forgalombahozatalnak és kivált a külföldre való szállításnak a legfontosabb feltétele.

Népfelkelők újabb behívása. A hadvezetés elrendelte az 1876 és 1877 években született, valamint az 1878. év január elseje és 1890. december 31. ike között, továbbá az 1892., 1893. és 1894. években született népfelkelésre kötelezett s fegyveres szolgálatokra alkalmasoknak talált egyéneknek augusztus 16-án történő bevonulását. Mint az előző behívások alkalmával, most is plakátokon közlik, hogy a bevonulók erős lábbelit, evőeszközt, evőeszeszt és két napi ételmezt hozzanak magukkal. A bevonulás alkalmával a népfelkelési igazolási lap alapján a behívottak vasuton harmadosztályon, gőzhajón másodosztályon ingyen utaznak. Nem kell bevonulni azoknak, akik név szerint föl vannak mentve. Azok, akik a fegyveres szolgálatra jelentkeztek, tekintett nélkül születési évfolyamukra, ugyancsak augusztus 16-án tartoznak bevonulni. A hadszolgálatot teljesítő népfelkelőket bevonultatnak tekintik.

— **Áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Hegyi József fehértemplomi áll. főgimnáziumi rendes tanárt verseczi áll. főreáliskolához helyezte át.

A kormány megadta a drágasági pótlékot az állami tisztviselőknek. Az állami tisztviselői kar már hónapok óta sürgeti a kormányt a drágasági pótlékot. Most hiteles helyről értesülünk, hogy a minisztertanács több millió koronát engedélyezett erre a célra. A drágasági pótlék azonban nem általános, hanem csak egyes fizetési osztályokat érint. Az igazságügyi tárca körébe eső tisztviselők például a IV. fizetési osztályig bezárólag összesen 802 000 korona drágasági pótlékot kapnak. A minisztertanács döntés szerint azokban a fizetési osztályokban is, amelyeknek megszavazták a drágasági pótlékot, csak azok kapják meg, a kik külön kérik.

Kitűnő a román termés. A román termés úgy a mennyiség, mint minőség szempontjából kitűnő. Legjobb a buzatermés, amely már majdnem teljesen be van takarítva. Románia mostani feleslegét 17 millió métermázsára becsülik.

Üdvözet cipőtalpon. A szegedi 46 os galogezezred egyik főhadnagya az arcvonalon elkoptatott cipőket összegyűjti és az ezred cipészeivel kijavítja. A kijavított cipőket a katonák hason csuszva viszik és dobálják a lövészárkokba. A napokban a cipőket szállító katonák találkoztak József főherceggel, akinek nagyon tetszet a főhadnagy ötlete. Ezt a tetszését meg is akarta írni a főhadnagynak. Mivel keze ügyében nem akadt papiros, egyik cipő talpára írta üdvözetét. A főherceg kezeirásával kitüntetett cipőt mint ezredemléket megőrzi a szegedi katonák.

Kellemes kiránduló hely. Sok város örülne, ha oly közeli és kellemes kiránduló helye volna, mint Versecznek az »Ördög árokja«. Ahol, pláne az idén egy törekvő vendéglős igyekszik kirándulók igényeit kielégíteni.

HIRDETÉSEK

3400—1915 sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a hadsegélyezés céljaira a jövedelemadónak ideiglenes és részleges életbe léptetéséről szóló 1914 évi XLVI. t. c. értelmében Verseczen működő adófelszámolási bizottság az elkészített adóki-számítási javaslatokat f. évi augusztus hó 16. to 24. ig terjedő idő alatt a városháza nagy ulás termében és naponként délelőtti 8 1/2 órá-tól kezdve a következő sorrendben fogja tár-gyalni:

Folyó évi augusztus hó 16. án.

Adler Endre, kereskedő és malomigazg., Adler István kereskedő, özv. Adler Miksáné magánzónó, Dr. Agulár Izor ügyvéd, Aposto-lovits Naum pék- és lisztkereskedő, Berg Ede vegyeskereskedő, Berg Samu vegyeskereskedő, Brief József gőzmalom üzemvezető, Bruck Károly mészáros, Corcea Pál rőfőskereskedő, D. Dajkovits István ügyvéd.

Folyó évi augusztus hó 17. én.

Ditrichstein Bernát terménykereskedő, Frisch Gyula szeszgyáros és földbirtokos, Frisch Hugó női divatárú és posztókereskedő, Gábor Lajos dohánygyáros, Georgievic J. Milán földbirtokos és kereskedő, Georgievic J. Milán fakereskedő, Glückmann David vendéglős, Guist Gusztáv tak-pénzt. igazg., Győri Imre rőfőskereskedő, Győri Mór rőfőskereskedő, Hauser Károly borkereskedő, Hemberger Viktor föld-birtokos és kereskedő, Heinrich József építész, Herzog József gyógyszerész, Herter Zsigmond kereskedő.

Folyó évi augusztus hó 19. én.

Holländer Bernát bérlő, Hofmann Károly borkeresk., Dr. Karner Lajos ügyvéd, Klauber Jakob borkeresk. Klein Ignac terménykeresk. Klier Károly földbirtokos ifj. Krausz Péter cipőgyáros Kohn Dávid vendéglős, Kohn Fülöp terménykeresk. Kohn Hugó kávé és szállodás, Kunce József föld- és házbirt., Küchler Béla gyógyszerész, Dr. Lichtscheindl Ernő orvos, Markovits Manó nyerstern. ker., Mateics Máté fakereskedő és szalámigyáros.

Folyó évi augusztus hó 21. én.

Meitner Miksa vendéglős, Milleker Bódog tanító, Morlin József föld és házbirt., Nenado-vits Milos fűszerkeresk., özv. Neoschil Alajosné földbirtokos és bérlő, Neuhaus Mór malom-igazg., Obradovics Boriszláv földbirt., Dr. Oppenheimer Armin ügyvéd, Osztóics Iván ügyvéd, Pescha Sándor nyug. cs. kir. főkonsul, Petrovits Vasza férfi és gyermek ruha ke-reskedő, Dr. Prosteán Oktáv orvos, Rastädter József gyógyszerész, Dr. Seemayer Károly kir. közjegyző, Schenk Ferenc vendéglős.

Folyó évi augusztus hó 23. án.

Scherter Imre vaskereskedő, özv. Seidl Gyuláné gépgyáros, Senner Teofil fakereskedő, özv. Singer Adolfné földbirt., Szavics Gedeon fűszerkereskedő, Dr. Spatariu Cornél ügyvéd, Stark József építész, Steiner Sándor divatárú keresk., Sternheim Bernát termény ker., Sternheim Izidor termény ker., Stojkovits Péter házbirtokos, Tangel Gusztáv mészáros, Tausz Rezső kereskedő, Thor Antal házbirt. és bor-keresk., Dr. Trebitch Gyula orvos.

Folyó évi augusztus hó 24. én.

Unger József kereskedő, Wassermann Hu-go kereskedő, Wessel Adolf borkeresk., Wiedl János bor és palinka ker., Wolfner Vilmos bor-kereskedő, Zmejánovits Gábor gör. kel. szerb püspök, Zoffmann Sándor sörgyáros és borker. Rom. kath. hitközség, Hunerwadel Arnold földbirtokos, Mayer Fritz földbirtokos, Reiff Frank H. földbirtokos, Stunzi Hans földbirtokos, Dr. Kende József orvos, Hack Róbert fű-szerkeresk., Fürst Henrik István fűszerkeresk. Városi adóhivatal.

Versecz, 1915 évi augusztus hó 6. án.

Bodry Mihály,

adóügyi tanácsnok, mint hivatalfőnök.

1913/1915.

A m. kir. ministeriumnak 2684/1915 M. E. sz. rendelete a fogyasztási cukorért követelhető legmagasabb árak megállapításáról.

A m. kir. ministerium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A cukorgyártelpekről és cukortartására rendelt szabad raktárakból a jelen rendelet hatályba lépésétől kezdve elszállításra kerülő fogyasztási cukor alap ára, beleértve az 1889: XVIII. t. c. 1 §-ában megállapított fogyasztási adót 1915 évi december hó 31-ig teljesített szállításoknál 100 kg.-ként 96.50 K-ban állapítatik meg. Későbbi szállításoknál ez az ár, 1916 évi január 1-én és 1916 évi március hó 1-én 100 kg. ként 50—50 fillérrel emelkedik.

2. §.

A jelen rendelettel megállapított árak fogyasztási cukorra és pedig I. rendű nagy süvegekre, budapesti fuvaralapon, teljes kocsi-akományokban, készpénzfizetés mellett 2 száz. pénztári engedménnyel értendők.

A mennyiben a szállítás nem Budapestre, hanem az egész ország egyes más fogyasztási helyeire, vagy nem I. rendű nagy süvegekben, hanem egyéb fogyasztási cukorfajban, végre nem teljes kocsiakományban, hanem kisebb mennyiségekben történik, az eddigi kereskedelmi forgalomba szokásos megfelelő fuvar az az árkülönbözet, illetve árpótlék felszámításának van helye, melynek mérvét kételyek fenforgása esetén a kereskedelemügyi minister állapítja meg. Egyebekben a fogyasztási cukorszállításokra vonatkozólag a budapesti áru- és értéktőzsdei szokások irányadók.

3. §.

A jelen rendelet életbelépte előtt bármely fogyasztási cukorfajnak szállítása iránt, akár a cukorgyár, illetőleg cukorszabadraktár vállalatokkal, akár kereskedőkkel vagy másokkal kötött adásvételi szerződések, amennyiben a szállítás a jelen rendelet életbeléptéig meg nem történt érvénytelenek.

4. §.

A nagykereskedési forgalomban számítható legmagasabb árat, nemkülömben azt az árat, amelyet a kereskedők a fogyasztóktól követelhetnek, amennyiben ez szükségesnek mutatkozik, a közigazgatási hatóságok fogják az 1559/1915 M. E. sz. rendelet 1 §-a szerint közzéközlendő rendelet alapján saját hatáskörében az egyes fogyasztási területek viszonyainak megfelelően megállapítani.

5. §.

A jelen rendelettel megállapított legmagasabb árak 1915 évi július hó 22-én lépnek életbe. Ettől a naptól kezdve a jelen rendelet hatályának ideje alatt cukorgyáraknak és cukorszabadraktáraknak eladni, illetve szállítani annál az árnál, amely az 1 §-ban legmagasabb ár gyanánt megállapítva van, illetőleg a 2 §-szerint a legmagasabb áron felül fuvar és árkülönbözet-ként, illetve árpótlékként külön felszámítható.

Aki ezt a tilalmat megszegi, vagy oly ügyletet közvetít, amelyeket a jelen rendeletben megállapítottnál magasabb áron akarnak kötni, vagy ily üzlet kötésénél közreműködik, ugyancsak az is, aki a jelen rendelet rendelkezéseit egyébként megszegi kihágást követ el és az 1914: L. t. c. 9 §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ezen kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak a székesfővárosi állami rendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrség hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban ezen kihágások miatt az ott érvényes jogszabályok szerint hivatott hatóságok járnak el.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed. Amennyiben ez a rendelet oly jogszabályokra utal, amelyeknek hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed

ki, helyettük ezekben az országokban az ottani jogszabályok irányadók.

Budapest 1915 évi július hó 21

Gróf Tisza István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

10446—1915 szám.

Hirdetmény.

A közutak és vauzokról szóló 1870 évi I. t. c. 28 §-a értelmében ezennel közhírré tételük, hogy Versecz város közigazgatási bizottsága által tárgyalat és elfogott 1913—1914 évre szóló a törvényhatósági utak építése, kezelése és fentartására vonatkozó zárszámadás f. évi augusztus hó 4-től kezdve 15 napon át bezárólag f. évi augusztus hó 19-ig a vár. számvédségnél a rendes hivatalos órák alatt nyilvános közszemlére ki lesz téve és hogy minpenkinek szabadságában áll felszólamlásáról az említett zárszámadás ellen a kitélti idő tartamanak lejártá napjáig alóhrott polgármesternek írásban benyújtati.

Versecz, 1915. július hó 29.

Dr. Rezucha kir. tan. polgármester.

10259—1915 szám.

Hirdetmény.

Az 1886 évi XXI. t. c. 7 és 8 szakasza alapján ezennel közhírré tételük, hogy a városi törvényhatósági bizottságnak f. évi július hó 15-én 112 jkvi 9402 ikt. 915 sz. alatt a városnál alkalmazott 10 előfogatos drágasági pótléka tárgyában hozott határozata f. é. augusztus hó 3-ától kezdve 15 napon át Held Gusztáv vár. tanácsnok irodájában a hivatalos órák alatt közszemlére ki lesz téve.

Versecz thjf. város tanácsának 1915 évi július hó 27-én tartott üléséből.

Dr. Rezucha kir. tan. polgármester.

Hirdessen

a „Délvidékben“.

A temesvári m. kir. Pénzügyigazgató-ság.

47625 II-a 1915

Hirdetmény.

A hadsegélyes céljaira életbeléptetett jövedelem adóra vonatkozó kiszámítási javaslatokat tartalmazó lajstrom közzététele és az adó-kivetés körüli eljárás tárgyában.

A törvényhatósági joggal felruházott Versecz város területére szóló illetékességgel megalkali ott adófelszólamlási bizottság elé terjesztendő jövedelemadó kiszámítási javaslatokat tartalmazó lajstrom a városházánál 8 napra közszemlére kitétvén, azt minden adózó megtekintheti, s ezen javaslatokra észrevételeit megteheti. Ezek az észrevételek a fenti határidő alatt írásban a kir. pénzügyigazgató-ságnál, utóbb az adófelszólamlási bizottságnál melynek tárgyalásairól az adózók a városi adóhivatal által egyidejűleg kibocsátott hirdetménnyel tudósíthatnak — terjeszthetők elő.

Az adófelszólamlási bizottság ülésein, lévén azok nyilvánosak, minden adózó megjelenhetik.

Az adófelszólamlási bizottság a kitűzött sorrend szerint megvizsgálja az adózók és a kir. pénzügyigazgató-ság által készített adókiszámítási javaslatokat, s tekintettel az illető adózó vagy mások, vagy pedig a kincstári képviselő által tett észrevételekre s egyéb rendelkezésre álló adatokra megállapítja minden egyes adó-kötelesnek adóösszegét, azt még az ülés folya-

ma alatt, a lajstromba bejegyezteti és ebbeli határozatát kihirdeti.

Az adófelszólamlási bizottság határozatának kihirdetése után a jelenlevő adózónak jogában áll elő szóval az iránt nyilatkozni, hogy kíván-e panasszal élni a m. kir. közigazgatási bírósághoz?

A tárgyaláson jelen levő fél panaszát a tárgyalás napját követő 15 nap alatt adhatja be. A tárgyaláson jelen nem levő fél a terhére megállapított adómérve ellen a megállapított tartalmazó adófelszólamlási bizottsági határozat kézbesítését követő 15 nap alatt nyújthatja be panaszát.

A panasz a temesvári kir. pénzügyigazgató-ságnál nyújtandó be.

A panasz benyújtása az elsőfokúlag megállapított adó behatását nem gátolja meg.

Temesvár, 1915. augusztus 5-én.

Szigethy s. k.

kir. tanácsos, pénzügyigazgató.

10256—1915 szám.

Hirdetmény.

Az 1886 évi XXI. t. c. 7 és 8 szakasza alapján ezennel közhírré tételük, hogy a városi törvényhatósági bizottságnak f. évi július hó 15-én 109 jkvi 9405 ikt. 1915 sz. a a honvédlaktanya udvarán levő és tönkre ment kocsiut aszfaltozása tárgyában hozott határozata f. évi augusztus hó 3-tól kezdve 15 napon át Held Gusztáv vár. tanácsnok irodájában a hivatalos órák alatt közszemlére ki lesz téve.

Versecz thjf. város tanácsának 1915. évi július hó 27-én tartott üléséből.

Dr. Rezucha kir. tan. polgármester.

10159 szám 1915.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi Minister Urnak 9006 eln. 18 1915 sz. rendelete folytán közhírré tételük, hogy mindazok a 18—50 éves népfelkelésre kötelezettek, akik annak idejében a hadiszolgáltatásokról szóló 1912 évi LXVIII. t. c. alapján a fegyveres erő részére kirendeltettek vagy ezután kirendeltettek és annak kötelekében teljesítenek szolgálatot, illetőleg a közszembánya munkásokhoz tartoznak, az 1886 évi XX. illetőleg az 1915 évi II. t. c. alapján mint népfelkelő munkások behivattnak tekintetnek.

Versecz thjf. város tanácsának 1915. évi július hó 27-én tartott üléséből.

Dr. Rezucha kir. tan. polgármester.

Özv. KIRCHNER J. E-féle
műintézet
Cégtulajdonos: **KIRCHNER ERNO**
Versecz
ajánlja magát minden e
szakmába vágó munkák
gyors, izléses és pontos
elkészítésére.